В.Ю. ЮХНОВСЬКИЙ¹, Г.Б. ГЛАДУН²

ЗАКОНОДАВЧО-ПРАВОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ІМПЛЕМЕНТАЦІЇ КОНЦЕПЦІЇ АГРОЛІСОМЕЛІОРАЦІЇ В УКРАЇНІ

Для ефективної реалізації основних положень Концепції розвитку агролісомеліорації в Україні запропоновано внесення змін у Закони України і підзаконні акти, які регламентують ведення полезахисного лісорозведення. Обґрунтовано необхідність надання полезахисним лісовим смугам природоохоронного статусу, закріплення їх за суб'єктами господарювання, забезпечення економічного стимулювання з наданням податкових та кредитних пільг особам, які здійснюють догляд за існуючими агролісомеліоративними насадженнями та створюють нові. Внесено також пропозиції щодо Державного контролю за використанням та охороною земель, звільнення від відшкодування втрат сільськогосподарського та лісгосподарського виробництва, складання проектів землеустрою з аналізом агролісомеліоративного забезпечення щодо охорони земель і обсягів необхідних площ захисних насаджень за категоріями на найближчу перспективу.

Ключові слова: Концепція, агролісомеліорація, агроландшафт, полезахисні лісові смуги, законодавче забезпечення, Земельний кодекс, суб'єкт господарювання

Вступ. Агролісомеліоративні комплекси – це сукупність просторово-цільових систем захисних лісових насаджень переважно лінійного типу, що дислоковані в територіальних межах агроландшафтів. Головними із них є системи полезахисних лісових смуг, які захищають орні землі від негативних впливів природного та антропогенного походження і є дієвим, довговічним та ефективним засобом стабілізації агроландшафтів, які домінують у структурі земельного фонду України. Вони є основою екологічного каркасу агроландшафтів, які разом з іншими екологічно стабільними угіддями створюють істотно новий екологічно безпечний тип землекористування

¹**ЮХНОВСЬКИЙ Василь Юрійович** – дійсний член ЛАН України, доктор сільськогосподарських наук, професор, Національний університет біоресурсів і природокористування України, м. Київ, Україна. Тел.: 050-876-15-01. E-mail: yukhnov@ukr.net

²**ГЛАДУН Григорій Борисович** – член-кореспондент ЛАН України, доктор сільськогосподарських наук, професор, Український НДІ лісового господарства та агролісомеліорації, м. Харків, Україна. Тел.: 067-415-40-89. E-mail: gladun_g@ukr.net

сучасних агроландшафтів (рис.).

Рис. Структура екологічного каркасу агроландшафту

Проте, незважаючи на відому меліоративну, екологічну та соціальну значущість агролісомеліоративних систем, їх кількість, лісівничий стан та безсистемне розміщення не відповідають науково обґрунтованим вимогам, особливо у степових причорноморських регіонах. Для виправлення ситуації розпорядженням КМ України від 18 вересня 2013 р. № 725-р схвалено Концепцію розвитку агролісомеліорації в Україні [1].

Метою Концепції є визначення напрямів інституційних змін і вдосконалення законодавства, що забезпечить оптимізацію площ захисних лісових насаджень лінійного типу за зональним принципом, ефективне господарювання в них і стане екологічною передумовою для збалансованого розвитку агроландшафтів.

Серед багатьох причин з погіршення ефективності захисту орних земель захисними лісовими насадженнями лінійного типу виділяють такі: низьку ефективність цілеспрямованих системних державних заходів щодо захисних лісових насаджень лінійного типу, а також відсутність юридичних норм, якими передбачена відповідальність за неефективне землекористування, та низький рівень фінансового забезпечення заходів із захисту ґрунтів від ерозії. Тому метою цього дослідження є обґрунтування щодо внесення змін у законодавчі документи, які регламентують ведення господарства у захисних лісових насадженнях лінійного типу.

Основні напрями лісової складової екологізації агроландшафтів країни мають охоплювати:

- розширене відтворення лісових насаджень різних просторово-цільових форм з метою забезпечення оптимального рівня лісистості території;
- підвищення економічної, соціальної та екологічної ролі агролісомеліоративних насаджень у задоволенні потреб населення в різноманітних ресурсах, товарах і послугах, особливо у малолісних регіонах;
- забезпечення паритету економічних, соціальних та екологічних функцій лісових насаджень в агроландшафтах;
- ранжування територій агроландшафтів щодо першочерговості та інтенсивності заходів з лісорозведення, на основі науково обґрунтованих планів заходів регіонального рівня;
- делегування функцій планування, управління і контролю за станом агролісомеліоративного захисту у процесі децентралізації влади місцевим органам;
- впровадження інноваційно-інвестиційних принципів агролісомеліорації, залучення іноземного капіталу на основі європейських екологічних директив;
- широке інформування і залучення суспільства при впровадженні екологічно орієнтованих організаційно-технічних систем лісорозведення.

Аналітичні аспекти проблеми полезахисного лісорозведення. За роки набуття незалежності України так і не внесено ясності стосовно того, який орган державної виконавчої влади в сучасних умовах має вирішувати проблеми полезахисного лісорозведення, створення, охорони і ведення господарства у полезахисних лісових смугах. Адже з початком приватизації земель у 1992 р. у долі полезахисних лісосмуг з'явилася і закріпилася на багато років невизначеність. Вони не підлягали паюванню згідно із Земельним кодексом України (у ред. 1992 р.). Тому під час розпаювання земель визначили паї, землі запасу, землі резерву, а стосовно лісових смуг питання залишилося відкритим. У зв'язку з проведенням у 2000 р. реорганізації колективних сільськогосподарських підприємств у сільськогосподарські формування ринкового типу (приватні підприємства, фермерські господарства, товариства з обмеженою відповідальністю тощо), які не були суб'єктами права колективної власності на землю, полезахисні лісосмути були передані у відання відповідних місцевих рад. Частина полезахисних лісосмуг перебуває нині у сфері управління Міністерства аграрної політики та продовольства України, частина взагалі залишилася без господаря [2, 3]. Безперечно, за такий тривалий час невизначеності саме життя змушувало тих, хто працює на місцях, неодноразово ставити запитання: «Кому ж врешті-решт передати полезахисні лісосмути, котрі на сьогоднішній день самі вкрай потребують захисту?». З цього приводу проведено низку круглих столів, нарад, Президій НААН України тощо, але питання так і не вирішено.

Питання управління, використання та охорони земель під полезахисними лісовими смугами перебувають у полі зору представників лісомеліоративної, лісівничої, ландшафтознавчої, юридичної, землевпорядної науки. Шляхи вирішення окреслених питань висвітлено у публікаціях В.Ю. Юхновського [2], В.П. Ткача [4], Г.Б. Гладуна [5], О.І. Пилипенко [6] та ін. У публікаціях О.І. Фурдичка, А.П. Стадника, А.С. Заришняка проаналізовано сучасний стан, динаміку створення лісових смуг в Україні, а також

запропоновано удосконалити наукові основи функціонування лісомеліоративних насаджень в агроландшафтах [7, 8].

Однією з головних проблем полезахисного лісорозведення М.М. Кочерга вважає правове регулювання відносин зі створення лісових смуг [9]. Учений пропонує створити єдину систему кадастрового оцінювання земель під лісовими смугами для організації їхнього раціонального використання та охорони. Водночас для виконання робіт із інвентаризації земель під лісовими смугами вчений радить використовувати аеротаксаційне обстеження з подальшим його дешифруванням. Звичайно ідея не є новою і потребує значних фінансових витрат.

Актуальні питання, пов'язані з раціональним використанням лісових смуг і визначенням правового режиму земельних ділянок під ними, досліджено у публікаціях учених землевпорядної науки [10, 11].

Шляхи і способи вирішення проблеми. Одним із дієвих шляхів вирішення проблеми полезахисного лісорозведення є внесення змін до нормативно-правових актів щодо використання захисних лісових насаджень лінійного типу. Концепцією передбачено два можливих варіанти вирішення проблеми.

Перший варіант передбачає удосконалення системи управління розвитком агролісомеліорації та збільшення обсягу фінансування заходів щодо створення захисних лісових насаджень, їх обліку і контролю, що дасть змогу частково стабілізувати негативні природні процеси в агроландшафтах і розв'язати проблеми їх збалансованого розвитку, однак не забезпечить ефективний їх захист від негативного впливу природно-антропогенних факторів.

Другий варіант передбачає внесення відповідних змін до нормативно-правових актів, врахування у державних цільових програмах у сфері лісового господарства, охорони і захисту земель питання оптимізації площ захисних лісових насаджень лінійного типу за зональним принципом. Це дасть змогу

спрямувати кошти державного бюджету на охорону найуразливішої частини сільськогосподарських угідь – орних земель.

Оптимальним є другий варіант за умови фінансування з державного бюджету, місцевих бюджетів та за рахунок коштів інвесторів.

В основу Концепції покладено заходи, спрямовані на вирішення зазначеної проблеми шляхом покращення лісівничо-меліоративного стану захисних лісових насаджень лінійного типу та їх створення на основі науково обґрунтованих технологій.

Наступним кроком стало затвердження Плану заходів щодо реалізації Концепції (рішення КМ України від 18 червня 2014 р. № 582-р) [12]. Першочерговим завданням Плану заходів визначено підготовку пропозицій щодо внесення змін і доповнень до законодавчих та інших нормативно-правових актів у частині відтворення, використання та утримання захисних лісових насаджень лінійного типу.

Лабораторією лісових культур та агролісомеліорації Українського НДІ лісового господарства та агролісомеліорації у співробітництві з кафедрою лісової меліорації і оптимізації лісоаграрних ландшафтів НУБіП України надано пропозиції щодо внесення змін і доповнень до законодавчих та інших нормативно-правових актів щодо реалізації Плану.

Насамперед необхідно внести зміни до Земельного кодексу України (ЗКУ) у частині надання повноважень сільським, селищним, міським радам у галузі земельних відносин (ст. 12) у здійсненні контролю за використанням та охороною земель комунальної власності, дотриманням земельного та екологічного законодавства *«з обов’язковою екологічною сертифікацією земельних ділянок на основі оцінювання відповідності їх сучасним вимогам з охорони ґрунтів шляхом застосування комплексу агротехнічних, гідротехнічних, організаційно-господарських та агролісомеліоративних заходів»* [14].

Аби нарешті позбутися невизначеності стосовно статусу земель, зайнятих під полезахисними лісосмугами, у ст. 22 ЗКУ, у тій частині, де йдеться

про землі сільськогосподарського призначення, у пункті 2-б варто вилучити поєднані лісові смуги із переліку несільськогосподарських угідь з метою віднесення цих та інших захисних насаджень до земель лісогосподарського призначення.

Доповнення ще одним пунктом потребує ст. 57 ЗКУ. Його варто викласти у такій редакції: *«Земельні ділянки під поєднаними лісовими смугами та іншими захисними насадженнями можуть надаватися у користування власникам землі та іншим землекористувачам, які використовують прилеглі земельні ділянки для ведення товарного сільськогосподарського виробництва та мають у підпорядкуванні спеціалізовані підрозділи для ведення лісового господарства»*. Така норма дасть шанс лісовим смугам бути врятованими великими сільськогосподарськими товаровиробниками.

Потрібно також доповнити ст. 31 ЗКУ, яка регламентує ведення господарства на землях, що належать фермерам положенням про те, що *«Захисні ліси агрономічного значення (масиви лісу до 5 га, та лісові насадження лінійного типу), що знаходяться на території землекористування фермерського господарства чи межують з ним, можуть бути передані йому у власність з подальшим дотриманням землевласником науково обґрунтованих норм і правил ведення господарства в них для забезпечення ефективних меліоративних якостей та біологічної стійкості насаджень»*.

У частині охорони ґрунтів від ерозії ст. 103 ЗКУ доцільно доповнити п. 4 тезою *«Охорона ґрунтів забезпечується створенням на територіях землекористувань різних рівнів систем захисних лісових насаджень лінійного типу, куртинних насаджень та використання захисного впливу існуючих лісів агрономічного значення з доведенням рівня зональної захисної лісистості агроландшафтів до науково обґрунтованих нормативів. На землекористувачах лежить відповідальність за створення екологічно збалансованого середовища агроландшафтів»*, а п. 5 положенням *«Забезпечити надання кредитів на пільгових умовах та субсидій приватним власникам земель, у тому числі*

фермерським господарствам, які впроваджують та модернізують існуючі системи захисних лісових насаджень лінійного типу у порядку, що встановлюється Кабінетом Міністрів України».

Упорядкування правовідносин, що стосуються користування землями, зайнятими полезахисними лісовими смугами, потребує внесення відповідних змін не лише у Земельний, а й у Лісовий кодекс України. Доречно узаконити норму, що: *«Віднесення земель, зайнятих захисними насадженнями лінійного типу, за своїм цільовим призначенням до певної категорії земель здійснюється на підставі проектів землеустрою відповідно до земельного законодавства за рішеннями органів державної влади та органів місцевого самоврядування, які передають ці землі у власність, надають у користування, а також створюють об'єкти природоохоронного та історико-культурного призначення».*

Ст. 205 ЗКУ, яка встановлює регламент економічного стимулювання раціонального використання та охорони земель, доповнити пунктом наступного змісту *«Надавати податкові та кредитні пільги громадянам та юридичним особам, які здійснюють заходи щодо екологічного впорядкування земельних ділянок шляхом створення агролісомеліоративних насаджень (масивних та лінійних форм). Використовувати для цих потреб кошти державного бюджету у межах національних і регіональних програм, залучати кошти для лісорозведення, передбачені Кіотським протоколом і інші джерела, включаючи спонсорські внески і пожертви».*

Внесено також пропозиції щодо *Державного контролю за використанням та охороною земель, звільнення від відшкодування втрат сільськогосподарського та лісогосподарського виробництва, складання проектів землеустрою з аналізом агролісомеліоративного забезпечення щодо охорони земель і обсягів необхідних площ захисних насаджень за категоріями на найближчу перспективу тощо.*

Висновки. Вирішення проблеми полезахисного лісорозведення потребує злагодженої взаємодії та співпраці вчених різних галузей наук для чіткого визначення правового режиму та збереження цих унікальних насаджень.

Для усунення невизначеності статусу земель, зайнятих під полезахисними лісосмугами, у Земельному кодексі України потрібно вилучити полезахисні лісові смуги із переліку несільськогосподарських угідь з метою віднесення цих та інших лісомеліоративних насаджень до земель лісогосподарського призначення.

Законодавчо надати повноваження сільським, селищним, міським радам у галузі земельних відносин у здійсненні контролю за використанням та охороною земель комунальної власності, дотриманням земельного та екологічного законодавства з обов'язковою екологічною сертифікацією земельних ділянок на основі оцінювання відповідності їх сучасним вимогам з охорони ґрунтів шляхом застосування комплексу агротехнічних, гідротехнічних, організаційно-господарських та агролісомеліоративних заходів.

Внести правки у ЗКУ про те, що земельні ділянки під полезахисними лісовими смугами та іншими захисними насадженнями можуть надаватися у користування власникам землі та іншим землекористувачам, які використовують прилеглі земельні ділянки для ведення товарного сільськогосподарського виробництва та мають у підпорядкуванні спеціалізовані підрозділи для ведення лісового господарства.

Правовою нормою, відображеною у ЗКУ, має стати теза про надання податкових і кредитних пільг громадянам та юридичним особам, які здійснюють заходи щодо екологічного впорядкування земельних ділянок шляхом створення агролісомеліоративних насаджень.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Розпорядження Кабінету Міністрів України «Про схвалення Концепції розвитку агролісомеліорації в Україні» від 18 вересня 2013 р.:

[Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/725-2013>.

2. Шляхи вирішення проблеми полезахисного лісорозведення в Україні / В.Ю. Юхновський, В.М. Малюга, М.О. Штофель [та ін.] // Наук. праці Лісівничої академії наук України: зб. наук. праць. – 2009. – Вип. 7. – С. 62-65.

3. Годованюк А.Й. Полезахисні лісосмуги вже більш як двадцять років самі потребують захисту: правові аспекти проблеми / А.Й. Годованюк // Актуальні проблеми політики. – 2013. – Вип. 49. – С. 228-237.

4. Ткач В.П. Сучасні проблеми оптимізації лісистості України / В.П. Ткач, В.Л. Мешкова // Лісівництво і агролісомеліорація: зб. наук. праць. – 2008. – Вип. 113. – С. 8-15.

5. Гладун Г.Б. Визначення потенційної мінімально необхідної захисної лісистості агроландшафтів рівнинної частини України / Г.Б. Гладун // Наук. праці Лісівничої академії наук України: зб. наук. праць. – 2011. – Вип. 9. – С. 36-41.

6. Пилипенко О.І. Лісомеліоративна значущість експедиції професора В.В. Докучаєва / О.І. Пилипенко, В.Ю. Юхновський // Наук. праці Лісівничої академії наук України: зб. наук. праць. – 2013. – Вип. 11. – С. 113-118.

8. Фурдичко О.І. Наукові основи функціонування системи захисних лісів і захисних лісових насаджень в агроландшафтах України / О.І. Фурдичко, А.П. Стадник // Агроекологічний журнал. – 2010. – № 4. – С. 5-12.

9. Заришняк А.С. Сучасні проблеми агролісомеліорації в Україні та шляхи їх вирішення / А.С. Заришняк, О.І. Фурдичко // Аграрний тиждень. – 2011. – № 8. – С. 12.

10. Кочерга М.М. Організаційно-правовий режим полезахисних лісових смуг / М.М. Кочерга // Агроекологічний журнал. – 2012. – № 3. – С. 62-66.

11. Євсюков Т.О. Сучасний стан і використання земель під полезахисними лісовими насадженнями / Т.О. Євсюков, Б.М. Копайгора // Землеустрій і кадастр. – 2011. – № 1. – С. 14-20.

12. Опенько І.А. Землі під полезахисними лісовими насадженнями: сучасний стан, проблеми, шляхи вирішення / І.А. Опенько, Т.О. Євсюков // Збалансоване природокористування. – 2013. – Вип. 126. – С. 28-43.

13. Розпорядження Кабінету Міністрів України «План заходів щодо реалізації Концепції розвитку агролісомеліорації в Україні» від 18 червня 2014 р. № 582-р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.kmu.gov.ua/cotrol/publish/article>.

14. Земельний кодекс України від 25 жовтня 2001 року // Відомості Верховної Ради України. – 2002. – № 3-4. – С. 27.

ЗАКОНОДАТЕЛЬНО-ПРАВОВОЕ ОБЕСПЕЧЕНИЕ ИМПЛЕМЕНТАЦИИ КОНЦЕПЦИИ АГРОЛЕСОМЕЛИОРАЦИИ В УКРАИНЕ

Системы полезащитных лесных полос – действенный, долговечный и эффективный способ стабилизации агроландшафтов, которые являются преобладающими в структуре земельного фонда Украины. Они создают экологический каркас агроландшафтов, но их количество, состояние и бессистемное размещение не отвечают современным требованиям. Для исправления ситуации распоряжением КМ Украины от 18 сентября 2013 № 725-р одобрена Концепция развития агролесомелиорации в Украине.

Целью Концепции является определение направлений институциональных изменений и совершенствования законодательства, что обеспечит оптимизацию площадей защитных лесных насаждений линейного типа по зональному принципу, эффективное хозяйствование в них и станет экологической предпосылкой для устойчивого развития агроландшафтов.

Среди многих причин ухудшения эффективности защиты пахотных земель полезащитными насаждениями линейного типа выделяются: низкая эффективность целенаправленных системных государственных мер полезащитных лесных полос, а также отсутствие юридических норм, которыми предусмотрена ответственность за неэффективное землепользование, и низкий уровень финансового обеспечения мероприятий по защите почв от эрозии. Поэтому целью данного исследования является внесение изменений в законодательные документы, регламентирующие ведение хозяйства в защитных лесных насаждениях линейного типа.

Одним из действенных путей решения проблемы полезащитного лесоразведения является внесение изменений в нормативно-правовые акты по использованию защитных лесных насаждений линейного типа. Концепцией предусмотрено внесение соответствующих изменений в законодательные акты, участие в государственных целевых программах в сфере лесного хозяйства, охраны и защиты земель вопросы оптимизации площадей защитных лесных насаждений линейного типа по зональному принципу. Это позволит направить средства государственного бюджета на охрану уязвимой части сельскохозяйственных угодий – пахотных земель.

Следующим шагом стало утверждение Плана мероприятий по реализации Концепции. Первоочередной задачей Плана мероприятий определено подготовку предложений по внесению изменений и дополнений в

законодательные и другие нормативно-правовые акты в части воспроизводства, использования и содержания защитных лесных насаждений линейного типа.

Решение проблемы полезащитных лесоразведения требует слаженного взаимодействия и сотрудничества ученых разных отраслей наук для четкого определения правового режима и сохранения этих уникальных насаждений. Для устранения неопределенности статуса земель, занятых под полезащитными лесными полосами, в Земельном кодексе Украины необходимо изъять полезащитные лесные полосы из перечня несельскохозяйственных угодий с целью отнесения этих и других лесомелиоративных насаждений к землям лесного фонда. Законодательно предоставить полномочия сельским, поселковым, городским советам в области земельных отношений для осуществления контроля за использованием и охраной земель коммунальной собственности, соблюдением земельного и экологического законодательства с обязательным экологической сертификацией земельных участков на основе оценки соответствия их современным требованиям по охране почв путем применения комплекса агротехнических, гидротехнических, организационно-хозяйственных и агролесомелиоративных мероприятий.

Для эффективной реализации основных положений Концепции развития агролесомелиорации в Украине предложено внесение изменений в Законы Украины, которые регламентируют ведение полезащитных лесоразведения. Обоснована необходимость предоставления полезащитных лесных полос природоохранного статуса, закрепление их за субъектами хозяйствования, обеспечение экономического стимулирования с предоставлением налоговых и кредитных льгот лицам, осуществляющим уход за существующими агролесомелиоративными насаждениями и создают новые. Внесены также предложения по Государственному контролю использования и охраны земель, освобождение от возмещения потерь сельскохозяйственного и лесохозяйственного производства, составление проектов землеустройства по анализу агролесомелиоративного обеспечения охраны земель и объемов необходимых площадей защитных насаждений по категориям на ближайшую перспективу.

Ключевые слова: Концепция, агролесомелиорация, агроландшафт, полезащитные лесные полосы, законодательная база, Земельный кодекс, субъект хозяйствования

LEGISLATIVE FRAMEWORK OF AGROFORESTRY CONCEPT IMPLEMENTATION IN UKRAINE

Systems forest of shelter belts are the efficient, durable and effective tools of stabilizing agricultural landscapes, which are predominant in the structure of the land fund of Ukraine. They create ecological agricultural landscapes frame, but their number, state, forestry and haphazard placement do not meet current requirements. To improve the situation, the Order of the Cabinet of Ministers of Ukraine from September 18, 2013 p. № 725-p adopted the Concept of Agroforestry in Ukraine.

The Concept is identifying areas of institutional change and improvement of legislation, which will provide special optimization of protective forest plantations of linear type on zonal basis, effective management and they will become a prerequisite for ecological by sustainable development of agricultural landscapes.

Among the many causes of deterioration in the effectiveness of protection of arable land protective forest plantations linear type are: low efficiency targeted system of government measures to protective forest plantations linear type, and the lack of legal norms, which provides for liability for inefficient land use, and low level of financial security measures to protect soil from erosion. The purpose of this article is to propose the changes in legislative documents regulating forest management in protective forest plantations of linear type.

During the years of independence Ukraine has not made clarity as to which governmental authority in current conditions have to deal with protective afforestation, the creation, protection and farming in windbreaks. After the beginning of land privatization in 1992 in the fate of shelterbelts it was a stuck for many years of uncertainty. They are not subject to sharing under the Land Code of Ukraine (Ed. 1992). Therefore, units of land sharing or land reserves the identified and in respect of windbreaks question remained open. In connection with the reorganization in 2000 the collective farms in agricultural market-type formation (private enterprises, farms, limited liability company, etc.) that were subjects of collective ownership of land, windbreaks were divested respective to local councils.

One of the most effective solutions to the problem of protective afforestation is amending the regulations on the use of protective forest plantations of linear type. The policy amendments made to the regulations, consideration of national target programs in forestry, environmental protection and the optimization of land area of protective forest plantations of linear type on zonal basis. This will direct the state budget for the protection of the most vulnerable agricultural land - arable lands.

The next step was the adoption of the Action Plan to implement the Concept.

The primary objective of the Action Plan determined the preparation of proposals for amendments and additions to laws and other legal acts of reproduction, use and maintenance of protective forest plantations of linear type.

Addressing protective afforestation problems require coordinated interaction and cooperation between scientists of different fields for a clear definition of the legal regime and preserve these unique plants. To eliminate uncertainty the status of the land occupied by windbreaks, the Land Code of Ukraine need to remove the windbreaks of the list of non-agricultural land for the purpose of classification of these and other agroforestry plantations to the land for forestry purposes.

The legislate should developed to empower rural, town and city councils to regulate land relations in monitoring the use and protection of lands of communal property, land and environmental compliance legislation with mandatory environmental certification of land-based assessment of their compliance with the current requirements of soil protection by application of complex agronomic, hydraulic, organizational, economic and agroforestry measures. Corrections in Land Code required that land for windbreaks and other protective plantings may be available for use by land owners and other land users who use adjacent land for commercial agricultural production and have subordinate specialized units for forest management.

For effective implementation of key provisions of the Concept of development of agroforestry in Ukraine is proposed amendments to the Laws of Ukraine, which regulate the protective afforestation realization. The necessity of providing windbreaks conservation status, securing them with entities providing economic incentives for the provision of tax and credit benefits to persons who take care of forest protective stands existing and create new plantations. Listed as proposals for state control over land use and protection, exemption from compensation for loss of agricultural and forestry production, drafting land inventory with analysis of agroforestry providing for land protection and to scope the area of protective plantations by category in the near future.

Key words: Concept, agroforestry, agricultural landscape, windbreaks, legislative framework, Land Code, the entity